

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : ความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์
 ชื่อผู้เขียน : นางสาวอัจฉราวรรณ วงศ์อุปราศ
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
 ปี : 2544

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ ในด้านการบริหารการปกครอง (การประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัย) ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการคือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ การฟังเทศนาธรรม การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การรับสื่อในการเผยแผ่ศาสนา การร่วมกิจกรรมในวัดและชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ว่ามีความสัมพันธ์ หรือมีผลต่อความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์หรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรในภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ จำนวนจังหวัดละ 100 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test เป็นหลัก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติในการทดสอบสมมติฐานที่ 0.05

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 25 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน โดยมากไปวัดและฟังเทศนาธรรม หรือปฏิบัติเจริญจิตภาวนาและนั่งวิปัสสนากรรมฐาน หรือรับฟังธรรมะจากวิทยุ โทรทัศน์ หรืออ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ เป็นบางครั้ง ส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นโดยชุมชนหรือวัด และ รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความประพฤติ

เล่มมเสี่ยของพระภิกษุสงฆ์เป็นประจำ

2. ประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคาดหวังต่อบทบาทของพระสงฆ์ในด้านการประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่บทบาทด้านการศาสนศึกษา บทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนา และบทบาทด้านสาธารณูปการ ส่วนบทบาทของพระสงฆ์ด้านที่มีความคาดหวังในระดับปานกลางมี 2 ด้านคือ บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ และบทบาทด้านสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งทั้ง 2 ด้านมีค่าเฉลี่ยปานกลางเท่ากัน ส่วนค่าเฉลี่ยระดับต่ำนั้นไม่พบ

3. จากผลการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 11 ข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ เพศ อายุ การฟังเทศนาธรรม การรับสื่อในการเผยแผ่ศาสนา การร่วมกิจกรรมในวัดและชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนนุ้ฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานนั้น ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ABSTRACT

Title of Research Paper : People's Expectation of Buddhist Monks' Role
Author : Miss Ajcharawan Wonguparach
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2001

The purpose of the survey was twofold : 1) to find out people's expectation of Buddhist monks' role in administration (opsevation of Buddhist discipline), religions education, welfare education, spread of Buddhism, public amenities, and public welfare, and 2) to identify the factors related to people's expectation of Buddhist works' role. These factors were sex, age, education, occupation, income, listening to sermons, practicing meditation, receiving Buddhism-spreading information, participating in religions activities at monasteries or in communities, acknowledging news about monks and a knowledge and understanding about buddhism.

The sample group consisted of 400 people living in Bangkok. Chonburi, Ubonratchathani and Chiongrai Provinces. One hundred people were randomly selected from each province. They represented people from the Central Region, the Eastern Region, the Northeastern Region, and the Northern Region. A questionnaire was utilized to collect the data. Percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test were used to analyze the data. The hypotheses were tested at the 0.05 level of statistical significance.

The findings were briefly stated below :

1. Personal background. Most of the samples were female. Their age range was 21-25 years. They had a Bachelor's degree. They were engaged in general

employment. They earned less than 4,000 baht per month. Most went to the temples to listen to sermons or to practice meditation. They sometimes listened to sharma (Buddhist teachings) on the radio or on TV, or read books on Buddhist. Most joined religious activities held by the community or the temple. They often heard of some monks' notorious behavior.

2. Most people in the sample group expected most that monks strictly observed Buddhist discipline, followed by monks' roles in Buddhist education, spreads of Buddhism, and public amenities two roles that they moderately expect monks to play were welfare education and public welfare. The mean scores of both were the same. No low mean scores were found.

3. When the eleven hypothesis were tested, the factors found to significant influence people's expectation at the 0.05 level were sex, age, listening to sermons, receiving Buddhism-spreading information, participating in religious activities at monasteries acknowledging news about monks and in communities, and a knowledge and understanding of Buddhism. On the contrary, education, occupation, income, and practicing meditation were found to have no significant relationship with people's expectation of Buddhist monks' role at the 0.05 level.